СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLVIII. Ч. 189. Джерзі Ситі, Н. Дж., середа, 14-го серпня 1940. No. 189. Jersey City, N. J., Wednesday, August 14, 1940. VOL. XLVIII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

МОСКВА СТАВИТЬ АМЕРИЦІ СВОЇ ЖАДАННЯ

МОСКВА. — Советський уряд вислав до уряду в Вашингтоні своє офіційне жадання, щоб Америка до 25 ц. м. забрала з трьох окупованих недавно Советами прибалтійських республик — Литви, Латвії і Естонії — свої дипльоматичні представництва. Американські представники вже забрались зо згаданих країв, але вони ніби поїхали в урядових справах до дому, а за собою залишили цілі міністерства з канцелярійним апаратом. Тепер Совети домагаються, щоб Америка це все забрала і то скоро. Підсекретар стейту, Сомнер Велес, сказав ґазетярам на пресовій конференції, що уряд над тою справою застановляється, щоб її розглянути в приязнім дусі і поліпшити відносини з Советами, але яке остаточне рішення уряду буде в цій справі — він сам ще не знає.

УРЯД НЕ ЦІКАВИТЬСЯ ПОСИЛКОЮ ХАРЧІВ.

ВАШИНҐТОН. — Сомнер Велес, підсекретар стейту, на пресовій конференції сказав, що читав точно пропозицію Герберта Гувера, щоб до підбитих німцями країв вислати харчі, але на цю пропозицію не має що замітити. Він додав, що також у будуччині не матиме що на подібні пропозиції говорити, даючи тим до зрозуміння, що уряд не задумує в тій справі нічого робити й не піде проти бажань Англії.

ПРЕЗИДЕНТ ЗАДОВОЛЕНИЙ ЗБРОЄННЯМИ.

НЮ ЛОНДОН. — Президент Рузвелт оглядав фабрики зброї і воєнні бази в Новій Англії, щоб переконатись наочно на скільки поступу робить започаткована недавно держава програма зброєння. На своє задоволення він ствердив, що зброєння робить поважні кроки вперед.

РАЙБЕР ЗРЕЗИҐНУВАВ.

НЮ ЙОРК. — Предсідник ґазолінової компанії Тексас Ко. Райбер, зрезиґнував і його резиґнацію уряд директорів приняв. Райбер викликав проти себе ґазетну бурю тим, що виказував для націстичного торговельного представника в Америці, д-ра Вестрика, спеціяльну прихильність, а навіть дав йому компанійне авто, та постарався про лайсенс. Райбер оправдувався тим, що цього вимагав бизнес і крім звичайної бизнесової чемности в його поступку не було жадної політики.

ЮНІЙНИЙ ПРЕДСІДНИК ПЕРЕД СУДОМ.

НЮ ЙОРК.—Тут розпочався процес проти бувшого предсідника юнії домашніх робітників, Джорджа Скаліза. Йому закидають спроневірення 60 тисяч долярів юнійних грошей, а також ріжні ошуства, вимушування і т. п. Скаліз вже був раз караний судом на довшу тюрму.

ДЖЕКСОН ПЕРЕСТЕРІГАЄ ДЕМОКРАТІВ.

ВАШИНҐТОН. — Головний федеральний прокуратор, Джексон, видав перестогу на адресу національного комітету Демократичної Партії, щоб той не відважувався продавати демократичної конвенційної книжки, а то тому, що в тій книжці є гойні оголошення, при помочи яких певні люди обходять закон і платять на виборчу кампанію більше грошей, ніж це дозволяє закон.

КЕРЕНСЬКИЙ ЗНОВ В АМЕРИЦІ.

НЮ ЙОРК. — Колишній російський революційний премієр, Александер Керенський, знов прибув на кораблі „Скитія" до Америки. Журналістам він сказав, що бажає, щоб Англія виграла цю війну і вірить, що Англія її таки виграє. Бо Англія не те, що Франція. Остання була розсварена зо середини навіть підчас війни й кожна партія, не звертаючи уваги на зверхню небезпеку, думала про свої себелюбні партійні інтереси. Найбільше зашкодили Франції, на його думку, комуністи, які мали в Франції великі сили. Англія зате, говорив він, вповні внутрі сконсолідована.

ПЕТЕРСОН ПРО ВОЄННИЙ ПРОМИСЛ.

ВАШИНҐТОН. — Новий підсекретар війни, Петерсон, заявив, що Америка потребує іще один рік часу, щоб якслід приготовитись до війни. Цей дуже дорогий час, ледви чи події дозволять ним покористуватись, говорив Петерсон.

УСУВАЮТЬ ЧЕРВОНИХ.

ФЕНІКС (Арізона). — Місцеві стейтові власти порішили, що комуністична партія не має права брати в стейтових і федеральних виборах участи і виставляти своїх кандидатів нн уряди, а то тому, що ця партія прямує до насильного повалення теперішнього ладу та до поломання американської конституції.

ЧАРЛСТОН (Вест Вірджінія). — Подібну заборону, що її видали власти Арізони, видали також власти Вест Вірджінії, -забороняючи -комуністам участь у виборах і виставлювання своїх кандидатів на уряди.

ОХОРОНА ТИХ, ЩО ПІДУТЬ ДО ВІЙСЬКА

Нюйорська комісія цивільної служби видала комунікат в справі тих осіб, що є на міській службі, а підуть до війська. Ці люди, говорить комунікат, дістануть відпустку зо своєї теперішньої праці на час служби в війську і коли повернуть відразу дістануть свою працю назад. Щобільше, вони діставатимуть свою повну платню, з відтягненням лиш тої суми, яку дістануть у війську. Також їх аванс не буде спинений військовою службою і колиб вони не могли через військо здавати потрібних іспитів, то ті іспити вони зложать як лиш повернуть з війська і тоді дістануть також залеглу підвишку платні, яку вони діставалиб, якби не відходили зо свойого міського заняття. Не потерплять також ті, що ще не дістали міської праці, а на неї чекають.

ВІДМІННА ДУМКА В ІЛІНОЙ

ШИКАҐО. — Стейтовий головний прокуратор, Джан Кеседі, заявив, що після всякої правдоподібности всі, ті, що держать стейтові, міські і повітові виборні уряди, а водночас належать до національної ґвардії змушені будуть зрезиґнувати зо своїх теперішніх урядів, колиб президент покликав національну ґвардію до федеральної служби.

БЛИСКАВИЧНА ВІЙНА НІМЕЧЧИНИ ПРОТИ АНГЛІЇ ВЖЕ ЗАЧАЛАСЬ, КАЖУТЬ БРИТІЙЦІ

Судячи по тому, що тепер день за днем сотні німецьких літаків постійно бомбардують Англію з надзвичайним завзяттям і з великою заїлістю, британська преса стверджує, що заповіджений блискавичний наступ на Англію вже зачався. Понеділковий наступ тревав цілий день. Бомбардування, в яких взяло участь до 500 німецьких літаків, були безнастанні. Вони були звернені проти пристаней в Англійськім каналі й того всього, що звязане з армією. І саме тому, коли глядіти на німецькі зусилля з мілітарного боку, німецькі наступи є безуспішні. Таке подає британський офіційний комунікат, стверджуючи, що шкоди, завдані німецькими бомбовиками, були незначні, коли брати під увагу зусилля ворога. Потерпіло тільки цивільне населення. Знову німці, як подає згаданий комунікат, втратили в тім одним дні 61 літаків. Британці тратили всього 13 літаків. Німці знищили багато приватних домів, одну броварню, церкву і т. п.

НАСТУП ЩОЙНО НАЧНЕТЬСЯ...

Німецький комунікат подає, що наступ з понеділка мав на цілі нищити морську базу в Портсмут, де напраляється ушкоджені кораблі й літаки, як теж пристань Портленд. Комунікат каже, що наступ був успішний, бо зістрілено 71 англійських літаків, а німці тратили тільки 17. Преса заповідає, що „властивий наступ" на Англію щойно зачнеться.

ІТАЛІЙЦІ НАБЛИЖАЮТЬСЯ ДО ЄГИПТУ

Надзвичайна спека, яка панує в північній Африці, спинила хвилево італійського маршала Ґраціяніа від наступу на Єгипет. Але на пограниччі йдуть уже бої між італійськими і британськими частинами. А це означає, що треба надіятись кожної хвилини італійського нападу на Єгипет.

ЛОНДОНСЬКІ БАНКИ ПОЗИЧАЮТЬ СВОЄМУ УРЯДОВІ 5 БІЛІОНІВ ДОЛ.

ЛОНДОН. — Пять великих лондонських банків позичають тепер англійському урядові досі небувалу позичку у висоті понад біліона фунтів стерлінгів. Це виносить понад 5 біліонів американських дол. Перед у позичці веде Бенк оф Інґленд. Багато грошей напливає до цього банку із заграниці у банкнотах і тому виринає теж клопіт, яку вартість належити на ці банкноти.

НІМЕЦЬКА ОСТОРОГА

ПАРИЖ. — Німці остерігають французів перед наслідками, якщо вони не будуть поводити себе спокійно й розважно, коли Німеччина занята війною з Англією. Звертають увагу, що ще не є заключений мир з Францією, та що німці, хоч самі поводяться з французами добре, ще „памятають, як французи обходились з ними в 1918 році. Далі кажуть німці, що коли французи невдоволені з німецьких зарядженнь, так хай пригадають собі ті зарядження, які вони видавали в 1918 році проти німців, а тоді доперва належно оцінять німецькі зарядження з 1940 року. З того можна вносити, що французів ще „щось" жде, а те „щось" виявиться тоді, колиб Німеччина віднесла повну побіду. Те французи відчувають і воно денервує й їхній теперішній уряд. Те є і перешкодою для повороту уряду маршала Петена до Парижа.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ІТАЛІЙСЬКІ ПІЛЬОТИ ДІСТАЮТЬ ПРИКАЗ.

Тут маємо декілька італійських летунів, мабуть таких, що їх вислано до нападу на Єгипет, щоб обороняти діяльність пішого війська. Ці пільоти дістають інструкції заки вирушать до бою. Так каже італійський цензор, що перепустив ці фотографії.

ЗАПОВІДАЄ ЩЕ ЩИРІШУ ДРУЖБУ МІЖ СОВЕТАМИ І НІМЕЧЧИНОЮ

КЕНІҐСБЕРҐ (Німеччина). — З нагоди відкриття „Східнього Ярмарку" советський амбасадор до Німеччини, А. Шкварцев, виголосив промову до присутних на відкриттю дипльоматів, бизнесменів і нацистичних лідерів, підкреслюючи вагу советсько-німецької дружби. Совети взяли участь в Ярмарку і мають там свою виставку, казав Шкварцев. Та бизнес то менше важна і хвилева справа, а важніше те, що буде в будуччині, казав далі Шкварцев, висказуючи надію, що в майбутньому дружба між Советами і Німеччиною буде ще тісніша.

СОВЕТИ НАТИСКАЮТЬ НА РОБІТНИКА.

МОСКВА. — Ще робітництво в Советах не очунялось від того, що треба довше й тяжче працювати, а вже появились нові „укази" з новими гострими карами на тих, що „спізняються" до роботи, чи яких праця не є „продуктивна", а також і на тих, що „міняють" роботу, шукаючи за такою яка їм підходить. Замітне те, що„Ізвестія" тепер повні нападів на робітництво.

СОВЕТИ, ПОЛЬЩА І АНГЛІЯ.

ЛОНДОН. — Советське посольство в Лондоні хоче вимагати від британського уряду виясненя в справі заяви польського міністра заграничних справ А. Залеского, в якій він ствердив, що Польща є в війні з Советами. Советський амбасадор Майський каже, що це противиться советсько-англійській військовій умові. Знову новий польський уряд стоїть на тому, що советсько-англійська умова не обовязує Польщі. Очевидно тут іде про ті непольські землі, що їх забрали Совети при розвалі Польщі, а яких Польща не хоче зречись, думаючи, що їх ще зможе забрати, коли Англія побідить.

АНГЛІЯ НЕВДОВОЛЕНА З ПОЛЬСЬКОЇ ПОЛІТИКИ.

ЛОНДОН. — Англія виповіла війну Італії й не вдержує ніяких звязків з новим урядом Франції, надіючись, що так само поступить і новий польський уряд, що є на території й утриманню Англії. Та виявляється, що польський міністер заграничних справ Залеські поступає інакше. Він вдержує далі зносини з французьким урядом маршала Петена, як теж з Італією. Польща досі не виповіла Італії війни і держить там свої дипльоматичні представництва. Це стрічається з негодованням британського уряду.

КАНАЛ ДЛЯ ТІСНІШОГО ЗВЯЗКУ З НІМЕЧЧИНОЮ.

МОСКВА. — Отворено новий водний канал, якого головною ціллю є, як кажеться, улекшити комунікацію між промисловою Німеччиною і хлібородською Росією, багатою ще й в нафту. Зазначується, що досі Росія не могла достарчити Німеччині поживи і нафти в достаточній скількости через недомагання в комунікації. Та тепер, як заповідають Совети, цього не буде. Новий канал лучить Дніпро, Буг і Вислу, та такі міста як Данціґ і Одесу через Київ, Пинськ і Берестя Литовське.

СОВЕТИ УСУВАЮТЬ З АРМІЇ ПОЛІТИЧНИХ КОМІСАРІВ.

МОСКВА. — Совети видали приказ, що матиме далекосяглі наслідки. Усунено з армії політичних комісарів, які досі мали більшу силу ніж військові командирі. Кажуть, що це сталося наслідком того, що ділося на фінсько-советському фронті, коли то комісарі виголошували промови перед наступами. Те, що часто приходило до терть між військовими командантами і політичними комісарами, було відомим. Комісарі мали дбати про те, щоб вояки були добрими комуністами. Та їх активність часто була така, що розкладала армію. Комісарі були найвірнішими агентами советського уряду і пильнували, щоб армія була вичищена з „непевних" елементів.

ЧИ НЕ НАСТУП НА ГРЕЦІЮ,

АТЕНИ (Греція). — В Греції вбито альбанського незалежника, що звється Дав Гоґґія, а Італія використовує це на те, щоб запротестувати проти „грецького терору над альбанцями". В Греції переконані, що той інцидент Італія хоче вжити на те, щоб загарбати більше грецької землі, як це сталося в подібних обставинах в 1923 році. Та вісти з Італії є того роду, що є сумнівним, щоб Італія пускалась тепер на таке, щоб довести до війни з Грецією.

ФРАНЦУЗИ БИЛИСЬ ДОБРЕ.

ВІШІ (Франція). — Маршал Петен і його уряд стоять на тому, що французька армія сповнила по геройськи своє завдання, та що її не можна винувати за те, що сталось з Францією. Між иншим підсекретар летунства оголошує, що підчас французько-німецької війни, в часі від 10. травня до 10. червня, французькі летуни зістрілили 982 німецькі літаки. В тому часі Франція втратила тільки 306 літаків.

"SVOBODA" (UKRAINIAN DAILY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holodays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

УКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ

Не зважаючи на лихоліття, яке спало на український нарід по розвалі української державности по першій світовій війні, українські політичні іміґранти в Европі вспіли наладнати діло так, що існували донедавна ріжні українські наукові установи, точніше Українські Наукові Інститути, в ріжних европейських центрах, проявляючи доволі видатну наукову працю. Таким робом виповнювали вони хоч частинно ті прогалини, які заіснували на полі української науки на українських землях. Та тепер настали такі обставини в Европі, що й той український доробок змарніє, або зовсім пропаде. Тому саме ось та важна справа повинна стати в нас черговою, коли застановляємось, як нам вести дальшу акцію допомоги Україні.

Недавно отримали ми листа від одного з наших професорів, що працює в однім з американських університетів, в якому порушується згадана справа. Між іншим кажеться, що ту справу обговорювано теж на українських зїздах в Канаді, де вже навіть обрано для цього Ініціятивний Комітет.

Так є, що маємо в Злучених Державах і Канаді доволі поважне число людей, яких можнаб обєднати для праці в Українському Науковому Інституті. Одночасно можнаб притягнути для цеї праці ще й вчених, що тепер без праці в Европі, а які сталиб членами-кореспондентами Інституту і виконувалиб наукові доручення Інституту за якийсь невеликий гонорар. Очевидно, пише згаданий професор, що Інститут повинен мати цілком науковий характер, а політичні і релігійні питання повинні бути залишені, щоб не було з цього приводу непотрібних терть і непорозумінь.

Отся справа, себто справа Українського Наукового Інституту, була вже порушувана в Америці й давніше, навіть не так давно, бо перед роком. Щоб з неї могло щось вийти, то треба в першу чергу брати під увагу, що її здійснення получене з певними грошевими витратами. Ті витрати не булиб нічим надзвичайним, колиб тою важною справою зацікавився загал громадянства, зокрема той, що є зорґанізований в наших головних запомогових орґанізаціях. Цей останній особливо важний тому, бо він ще найскорше міг би перебрати на себе фінансові зобовязання, получені з існуванням Українського Наукового Інституту в Америці. Це не значить, що тільки він мав би покривати кошти, а іде про те, щоби була якась солідна фінансова база. Ми певні, що колиб цю справу якслід зорґанізувати, то ввесь американсько-український загал її попер би і був би гордий, що ми в Америці доконали поважного діла. При певній згоді й порозумінню можнаб ту справу цілком добре здійснити і помагати українській справі українською наукою в такому часі, коли тяжко помагати іншим способом.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ ПІД НІМЕЦЬКОЮ ЗАЙМАНЩИНОЮ

(Подано за часописом „Краківські Вісті").

УКРАЇНСЬКЕ ШКІЛЬНИЦТВО НА ХОЛМЩИНІ Й ЛЕМКІВЩИНІ.

„Краківські Вісті" подають, що на основі дозволу німецької влади управа української школи в Холмі влаштувала абітурієнтські курси для підготування учнів клясичного гуманістичного та математично-природничого ліцею до іспиту зрілости, що відбудеться по феріях. Кандидати на цей курс можуть мати повне удержання в дівочому і хлопячому інтернаті.

Дня 30. червня відбулось в Криниці закінчення курсу домашнього господарства, влаштованого при Союзі Українських Кооператив у Криниці. Курс тривав три місяці, від квітня до червня, обіймав такі предмети: українську й німецьку мову, історію України, ґеоґрафію України, рахунки ґіґієну й соматольоґію, кравецький крій і шиття, трикотарство, вишивання, гачкування й куховарство. Закінчення курсу випало в неділю. У святочному настрою зібралися учениці-дівчата в українських народніх одягах з вінками з румянків на голові у домівці курсу, звідки пішли до місцевої каплиці. Тут місцевий священик, о. Іван Гаврик, по Службі Божій, промовив коротко до учениць, заохочуючи їх теплими словами до дальшої праці й науки для себе й усього українського народу. Після богослуження, відбулося святочне й офіційне закінчення курсу в домівці читальні „Просвіти", на яке прийшли, окрім учениць і професорів, директор Союзу Українських Кооператив у Кракові д-р Б. Гнатевич, інспектор українського шкільництва проф. Р. Левицький, делеґат від влади в особі б. сотника О. Навроцького, і представники вчительства та громадянства. Зібраних гостей привітав управитель курсу П. Кравчук, висловлюючи надію, що в найближчій будуччині цей курс повинен розвинутися в самостійну господарську школу. Від учениць забрала слово Іванна Криницька, подякувавши перш за все Союзові Укр. Кооператив за поміч і матеріяльну підтримку курсу, як також учителям за їхню совісну й щиру працю для добра курсу. Потім учениця Ольга Вітак віддеклямувала з чуттям вірш І. Франка „Не забудь". Ефектовно і цілком вдатно випала хорова деклямація всіх учениць „Каменярі". Вкінці наймолодша учениця Надя Вовк виголосила вірш Шевченка „Мені однаково". По роздачі свідоцтв промовили коротко д-р Б. Гнатевич і інспектор Р. Левицький... Приявні оглянули притім виставу праць учениць. Тут треба висловити велике признання для учителів, що в такому короткому часі змогли так багато осягнути. — („Кр. Вісті" з 19. липня).

Найбільші насильства від поляків терпіли українські прикордонні волості в Лемківщині. Важко перечислити все, що там діялось. Поляки нищили все, що мало бодай українську закраску. Тому допервa по розвалі Польщі українське населення відітхнуло й кинулось до праці. Ось так почало відроджуватися й культурне життя українців Яслинської волости. Найбільш радісною подією для місцевих селян Ясліської Посади було призначення українського вчителя до школи в Яслиськах п. М. Сидора. Він в короткому часі зорґанізував тут українську школу. Праця була нелегка. Треба було ходити з хати до хати і переконувати батьків, щоб не боялись, що їх будуть за те переслідувати. Завдяки його невтомній праці записалось до школи 158 українських дітей, з чого школу відвідувало 132 учні. Вперше почули вони слово: Україна. Вперше довідались, що ми мали свою державу, славних історичних князів, королів, гетьманів, і полюбили своє рідне, українське. В лютім прийшла друга, а згодом третя вчительська сила, так що праця у навчанні пішла швидко наперед. При закінченні шкільного року у неділю 30 червня, владжено виставу. — („Кр. Вісті" з 19. липня).

Теперішня Холмщина манифестує своє відвічне українство не тільки святами й урочистостями, але й звичайною щоденною працею. Працею від коріння. Вислід цієї основної праці було добре видно на святочному закінченні кооперативно-освітнього курсу в с. Черничині біля Грубешова, 30. червня. Його зорґанізував грубешівський Союз Коператив „Пробоєм". Це перший цього роду курс на Холмщині. Тривав він три тижні, від 6-го до 28 червня. І став першою ланкою в плянованому дянцугу курсів, що їх має намір зреалізувати „Пробоєм". В курсі взяли участь 36 хлопців, всі з грубешівського повіту. Святочне закінчення курсу почалось прилюдним іспитом в одній із заль черничинської школи. Викладачі курсу — провідник директор Т. Герасимюк, дир. І. Фур, Мірчук, Адам і Бриндзей, які переводили іспит, мали змогу тішитись наслідками своєї тритижневої праці. За цей недовгий час курсанти вспіли присвоїти собі основні відомості з історі та ґеоґрафії України, з науки про кооперацію, з плянового сільського господарства, з української мови й літератури, з методики праці в освітніх товариствах, з книговодства, з історії української політичної думки, та зі співу, руханки й впорядку. Це справді багато, але на всі питання курсанти відповідали сміливо і цілком добре, із їх облич бив запал до праці та радість здобутого знання. Після іспиту відбувся спільний обід. По обіді почалась академія. Всі курсанти, викладачі й гості зібрались на шкільному майдані, де на високій щоглі піднесено жовто-блакитний прапор. Перед прапором зложили курсанти урочисту обіцянку працювати для народу та для добра української національної ідеї, після чого кожного з курсантів удекорував тризубом п. Мирчук. Дальша частина свята відбулась в шкільній залі. Провідник курсу, директор української народньої школи в Черничині п. Герасимюк виголосив до курсантів довшу промову, закликаючи їх до постійної й завзятої праці для народу. Потім відбувся концерт, після якого промовив до курсантів ще й директор Союзу Кооператив „Пробоєм" Іван Фур. На закінчення відспівали всі курсанти ще декілька пісень та український національний гимн. — („Кр. Вісті" з 19. липня).

Дня 23. червня відбулося в с. Крампній, пов. Ясло, серед чудових гір нашої Лемківщини Свято Молоді — здвиг успіхів українських шкіл ясельського пов. Зпоміж тих сіл Крампна лежить посередині. Свято, дбайливо підготовлене, вдалося напричуд гарно. Після глибокої змістом промови інспектора ясельських українських шкіл п. Гамули, почалися виступи шкільної дітвори, а то ритмічні вправи з вінками, шаблями, хоругвками, переплітані народніми піснями. Це все відбувалось на широкому майдані, облитому сонцем, обрамованому зеленню дерев. В другій частині діти виступали вже на естраді — то були танки, пісні, гуртові деклямації. Гості нагороджували кожну точку бурею оплесків. Свято закінчив промовою голова Комітету з Ясла адвокат д-р Ничка, що зясував значення цього свята. Лемківщина пробуджується! Спричинюється до цього вперцу чергу учительство, що, прийшовши на цю Богом і людьми забуту землю, закасало рукава і взялося до праці. Забагато місця треба булоб зужити, щоб вичислити хочби згруба ті численні імпрези-концерти (головно Шевченківські), вистави і т. п. що відбулися тут тільки в останніх кількох місяцях. Тепер у літніх місяцях побажані булиб на цьому терені „столичні" гості. Природа тут прегарна: серед зелених гір, що шумлять верховіттям високих ялиць і смерек, серед гомону гірських потоків — мріють тут і там розкинені гірські села. Тут все ще первісне в своїй незайманій красі: досить згадати, що з цієї землі бють по всіх усюдах цілющі мінеральні джерела, яких ще досі не використано. Національна свідомість зростає з кожним днем. І це Свято Молоді піднесло її ще на один ступінь вище. При цій нагоді треба також зазначити, що централя всього національного руху Ясельщини знаходиться в канцелярії невтомного місцевого діяча адвоката Петрука, що урядує в Жмигороді. — („Кр. Вісті" з 22. липня).

ЗМАГАННЯ ДО „МОРАЛЬНОЇ ВІДБУДОВИ"

Від самого французько-німецького перемиря дивні чутки приходять з Франції. Такі дивні, що викликують зачудування. Вони дивні своєю простотою. Такою простотою, що пересічний український селянин мимохіть сказав би: То нас ще в діточих літах і в школі і в церкві вчили катехізму, вчили Десять Божих Заповідей, а президент Франції аж тепер учить цього всього старих французів? Таж ми все чули про Францію, як про країну поступу, культури, гуманности та всіх інших новомодних гасел, а тепер ці гасла закидають і вертають до цих простеньких засад, що ми їх все придержувалися? Ще й кажуть, що всі оті високі кличі згубили велику державу, що ще недавно трясла світом, а хвалять все те, що перше в нас називали назадницьким, непоступовим, шкідливим...

Та не лише селянин може цьому дивуватися. Дивуються і вчені, навіть і ті журналісти, що то з Франції тепер щодня до американських ґазет дописі присилають, за які ґазети платять велитенські суми. І як не дивуватися? Щодня щось нового, і то не з военного поля бою, а з поля боротьби за нову мораль Франції. Зразком того, що діється, може послужити така телєграма з Віші з дня 3. серпня:

„Президент Франції Петен наказав замкнути й розвязати всі тайні товариства у Франції, передусім масонів. Ґазети закидують масонам проступки, починаючи від підкопування морального життя населення аж до аґітації проти нових заряджень маршала Петена у справі „праці, родини та батьківщини". Ґазета Ля Нувеліст з Ліону пише: „Наші заграничні вороги ніколи не змоглиб були перемогти Франції, колиб її не були буквально замордували потайки своєю отрутою тайні льожі".

В телеграмах з дня 6. серпня читаємо у виїмках: „Тепер прийде цілковита революція у вихованні молодих жінок у Франції, як це заявляє Жін Ібарнґарей, міністер Молоді й Родини. Він каже, що вся політика уряду буде тепер звернена в цьому напрямку, щоб заохочувати до родження дітей та призвичаювати молодь до нового сільського життя". Дальше міністер виказував, як обмежування числа народин винищило населення деяких осель більш ніж до половини і як незвичайно зростало число розводів, що винищувало подруже та родинне життя. Ще далі вказував він на те, яких засобів буде вживати уряд, щоб піднести працездатність одиниць і забезпечити їм особисту користь з праці.

Зараз наступного дня, 7. серпня, принесли ґазети нагoловки над новинками: „Франція плянує покінчити з алькоголізмом. Закладають табори для молоді. 70,000 молодих рекрутів будуть заправлятися до фізичного та морального проводу в нації".

Таким вістям варто приглядатися і їх зміст пильно перечитувати. Українці належать до цих націй, що не знайшли ще для себе системи національного виховання. Ще далі подибуємо легковаження моральних засад для розбудови нації. Ще далі дехто глядить з кпинами на тих, що намагаються у нас закріпити повагу до релігійних засад, до дисципліни і самопосвяти. Як бачимо, то Франція в упадку шукає опори якраз у цьому, що в нас часто легковажиться.

С.

ПАРАДА МОСКОВСЬКОГО „ТІЛОВИХОВАННЯ"

В справжній московській мові називається воно „фізкультурою", наслідком чого й всі учасники її називаються „фізкультурниками". Поза тим нічого в ній, як і у всім, що з Москви походить, спільного з якоюсь культурою нема. Як що року, так і тепер відбулась в Москві перед кремлевськими можновладцями бучна парада фізкультурників. Всі їх головніші виступи, незалежно від того, чи виступали дорослі чи діти, кінчились символістичними як і геройськими наступами на невидимих ворогів, чим доводилось яскраво, що ціла московська „фізкультура" є найзвичайнішою муштрою, яка має зробити з „фізкультурників" добре гарматне мясо для потреб московського імперіялізму. На всіх „спортових" урядженнях дуже помітний вплив старого царського оперового балету, що надає цілій параді незвичайно оперетковий характер, який впливає очевидно дуже комічно на чужинецьких дипльоматів. Характер цей дуже підкреслює значна участь жіноцтва в національних строях поодиноких республик, як можна посуджувати після світлин в „Ізвестіях", чим має бути посвідчено „цілковиту незалежність" і рівність цих республик.

Поруч остількиж палкої як і демаґоґічної статті присвяченій цій параді містять „Ізвестія" і дуже гіркі уваги відносно вправности цих фізкультурників зазначуючи, що мистці копаного мяча і сітківки не вміють плавати, а плавуни не вміють бігати, пластуни не вміють запалити багаття і не мають поняття як орієнтуватися після мап. На їх виправах ходять за ними доглядачі з загортками і приносять обід з ресторну (автентично), отже про гарт тіла не може бути мови. Так пишуть „Ізв." Були в советській пресі й скарги на те, що пластунам треба давати й міліціонерів, які мають їх боронити проти нападів „хуліґанів" (розбишак). Причинами таких прикмет совєтського „спорту" є те, що він є монополем дітей „знатних людей" советської „арістократії", остількиж нікчемної і без порівнання більше зненавидженої ніж колишня царська бюрократія.

С. ЧЕРКАСЕНКО.

ПРИГОДИ МОЛОДОГО ЛИЦАРЯ

РОМАН З КОЗАЦЬКИХ ЧАСІВ

ТОМ I.

(6)

Мати підійшла до плоту ближче й намагалася розпізнати темну постать козакову коло перелазу.

— Чабан, чи що, в сіраку?

— Де пак чабан, мамо! — реготала Орися, — запорожець.

— Січовик?! — ужахнулася стара. — Свят, свят, — перехрестилася вона. — Чого йому?

— А отже спитайте! Увязався та й уже... Я йому — відчепись, козаче! а він мені — і сяка, і така, й горличко, й люба... Та щастя моє, що забалакав аж коло нашого двору...

— І не сором тобі, козаче, — звернулася мати до січовика, — чіплятися до бідного, безоборонного дівчати?... А ще зап...

— Та хоч ви, паніматко, не сповідайте, — озвався козак, — висповідала добре й без вас ваша недотика...

— І добре зробила!...

— Краще покладіть таку милость і дозвольте завтра прийти до вас по-доброму в гості та...

— Що?!... в гості?... — аж скрикнула мати. — Та ти що собі степовий вепрю, гадаєш — що в мене не чесна господа, а жидівська коршма з дівчатами?! А бодай ти не діждав! Ходи в хату, дочко! наслухаешся тут...

Стара вхопила доньку за руку й потягла до хати.

— Та почекайтеж, паніматко, — дайте слово сказати! Яж...

— Не хочу чекати, не хочу слухати! — чулося від хати. Йди геть під три вітри, звідки прийшов!...

Заскрипіли й грюкнули двері. Козак постояв, почухав потилицю, витяг із кишені кисета з тютюном і почав набивати люльку, лагідно й роздумливо посміхаючись собі в уси.

— „Гарне дівча, не взяв би його кат, — думав козак, не рухаючися з місця, — далебі, гарне... І те гарно навіть, що сміливо одшила мене та ще й висповідала. Ех, за таку не сором і коня, й шаблю, й навіть січову волю проміняти, пошившись ізнов у посполиті. Хм... Коси золоті, як достигла пшениця, а брови темні та дугасті... А очі великі-великі, сині, як небо... Гнучка, як тополя, хоч і повна, як рожа... Бррр... аж мороз поза шкурою!... Стривай-но... стара якогось Павла згадала... Хм... то в неї є Павло... Це гірше... А проте — мабуть міщух якийсь дзьондзюристий: на один ніготь поклав, другим розчавив... Такі не страшні..."

Було тихо-тихо та гарно. Погасли останні, де-не-де позасвічувані, світла по хатах. Гавкне десь на кутку пізній собака та й замовкне відразу, нізвідкіля не чуючи підпомоги. Поблизу, в білих від цвіту вишнях, тьохнув несміливо соловейко. В сусіднім садку до нього обізвався другий, ще далі — третій, четвертий, пятий, і за якусь хвилю козацькі думки розплилися в морі соловейкових пісень.

Січовик як ніс люльку до губи, то так і застиг, мов зачарований, наслухаючи, а мужнє, тверде, як камінь, серце тануло від раювання, як віск від сонця. Хотілося й собі зідхнути на всі могутні груди й у голосній пісні вилляти те, без краю чудове, що сповнювало їх по береги. Чомусь защеміло в носі, й непрохані сльози набігли на очі.

— „Пху! бий тебе сила Божа! — отямився врешті запорожець і поквапно всунув чубука в зуби, а сам почав мацати руками по кишенях за кременем та кресалом. — Лепський козак, нема що казати... Розкис, як сухар в окропі... Ще заплачу, гляди... Причарувала вража дівка... Оце дак так!... Навіть на співи підіймає... Мав би добрий голос, то так, здається, й розливсяб на всі садки, як оці соловейки... Ач, якої затинають!..."

Зненацька, немов би у відповіді на його думку, десь поблизу покотився вулицею й долинув до нього гарний, чистий, як срібний дзвінок, парубоцький голос, повний нестримного поривання до ясного весняного щастя.

„Гей, гей по камінях
бистра хвиля рине,
А козацькее серденько
до дівчини лине..."

— „Маєш, — зупинився січовик із кресанням, — ніби підслухав або підглядів, вражий син, що в мене всередині коїться... Сміха!..."

„Гей, спіши, козаче,
та не забарися, —
Вийде мила, вийде люба,
кохана Орися..."

— Еге, то й цей сюди, бачу, — буркнув січовик, розпалюючи люльку. — Орисею ж, либонь, назвала стара дівчину... А це-чи не Павло, що про нього вона згадала, коли нас почула, вийшовши з хати...

„Гей, гей..." — почав був, наближаючись, парубок ізнов, але раптом урвав, помітивши в темряві огняну цяточку.

(Дальше буде).

З ДНЯ

ГОЛОД В ЕВРОПІ.

Герберт Гувер заявив недавно, що европейським народам, зокрема тим, що підпали під німецьке панування, грозить великий голод. Люди гинутимуть із голоду, а також падатимуть від ріжних недуг, невідступних товаришів голоду, казав він.

Щоб зарадити цьому лихові, потрібно конче звідкись помочи. Ця поміч моглаб прийти з Америки. Але наперед мусілиб бути сповнені такі передумови: Німеччина мусілаб зобовязатись, що цих харчів від голодуючого населення не буде відбирати, а Англія мусілаб зобовязатись ті харчеві пересилки на морі не спиняти і не конфіскувати.

ВІДГОМІН ЦЕЇ ЗАЯВИ.

В Англії заяву Гувера принято холодно. Ґазети говорять, що за голод в підбитих Німеччиною краях відповідає наїзник, себто Німеччина. Це німецька влада забирає людям усе, на що може тільки положити руки. Вона підбитим народам забирає всякі товщі, щоб із них робити буквально вибуховий матеріял. Як супроти цього може Англія допустити харчі до голодуючих народів? Припустім навіть, що німці згодяться не забирати доставлюваних з Америки харчів і дозволять їх роздати людям. Але на місце тих привезених з Америки харчів німці зараз зачнуть збільшено реквірувати ті харчеві продукти, які витворить місцеве населення. Німці вже обернули всі поневолені ними народи на своїх рабів, які мусять працювати на німецький нарід і на його воєнні потреби. Харчі з Америки стануть нічим іншим, тільки кормом для тих рабів. Одним словом, Америка буде кормити для Німеччини силуваних робітників, які мусять на Німеччину працювати, облекшуючи Німеччині удержування тих робітників, кажуть англійські ґазети.

НІМЦІ „ОПРАВДУЮТЬСЯ".

Німецькі ґазети підходять до справи зо свойого боку. Вони кажуть, що це не німці викликали голодову крізу в Европі, тільки Англія своєю бльокадою. Европа все потребувала ріжних харчів і сировців зза границі і все ці речі спроваджувала. Тепер, внаслідок англійської бльокади, тих речей не можна спроваджувати і в Европі повстає голод. На закид, чому німецький нарід не голодує, а забирає ріжні продукти з ріжних країв, німці кажуть, що це привілей переможця. Ніґде на світі, кажуть німецькі ґазети, так не було, щоб переможець, який підбив чийсь край, журився тим, щоб прокормити цей край. Це справа місцевого населення.

В минулій історії дійсно рідко так було, щоб переможець прокормлював підбиті народи. Але в історії все так було, що переможця називано виновником голоду в тім краю, з якого він забирав харчеві продукти.

Крім того, нинішних часів тяжко порівнувати з давними. Тоді війна не була „тотальна". Вона немов буря пролітала людям понад голови, завдавала хвилеві шкоди і проминала. Тепер, в тотальній війні, терплять не лиш всі люди, але й всі домашні звірята. В Данії міліонами ріжуть нині курок, бо нема чим їх прокормити. Те саме роблять в Голяндії з коровами.

СПИХАННЯ ВИНИ.

Так виглядає, що голод в Европі справді вже незадовго зачнеться. Від нього і від пошестей, готово згинути далеко більше людей, ніж від куль і бомб. Вину за цей голод будуть спихати на себе взаїмно воюючі держави. Німеччина говоритиме: „Дивіть, що Англія робить! Це вона є причиною ваших терпінь, вашого голоду. Ставайте до боротьби поруч з нами, щоб знищити морського пірата, ворога европейських народів".

Англія говоритиме: „Це німецький деспот поклав свою залізну пяту на груди Европи. Це він довів вас усіх до цього оплаканого стану. Німецький нарід не голодує. Німецькому народові припадають найкращі плоди европейського континенту. Бунтуйтесь, зривайтесь до повстання, помагайте нам повалити німецького деспота, а тоді щойно до ваших хат по давньому зачне припливати добробут".

ГОЛОД — ВАЖНА ЗБРОЯ.

Надходячий голод в Европі стане одною з найголовніших зброй в цім змагу тевтонів з англьосасами. Німці захочуть голод використати в цілі перехилення всіх европейських народів на свій бік і сконсолідування їх у боротьбі з морською потугою — Англією. Англійці будуть робити противне. Якби німцям вдалось перехилити опінію цілої Европи на свій бік і викликати ненависть за голод до Англії, перемога Німеччини над Англією майже певна. Колиж це їй не вдасться, а навпаки, Англія зуміє вину зіпхати відносно на Німеччину й проти неї озлобити всі голодуючі европейські народи, то перемога Англії дуже правдоподібна.

В обличчі цих фактів всякі гуверівські пляни, щоб організувати поміч голодуючій Европі, не лиш не знайдуть прихильного відгуку в Англії, але будуть англійців дуже дразнити.

ЛІЧНИЧА СИЛА РАДОСТИ

Нераз трапляється таке по шпиталях, що лікарі не можуть братися до операції, бо пацієнт надто ослаблений. Та от прийде до шпиталю наречена пацієнта або яка дуже радісна вістка, і пацієнт прямо на очах лікарів стане веселішим та сильнішом. І можна тоді на нім перевести операцію. Значить, у пацієнта змінився тільки настрій, із смутного на радісний, і майже негайно пацієнтові сили прибуло. Оце показує, яка це важна справа для кожної людини, щоб бути у веселому та радісному настрою, бо такий настрій сили людині додає та уздоровляє.

ВОНИ ЛЮБЛЯТЬ ВЕНДЕЛА.

Осьтут частина товпи — всіх було около 5,000 — зібралася в Де Мойнс на привіт кандидатові Републиканської Партії, Венделові Вилкі. На образку його назначено стрілою.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Пятий Український Націоналістичний Здвиг.

Як знаємо з оголошень в нашій пресі, в неділю, дня 18. серпня б. р. відбудеться в Спрінґфілд, Н. Дж. "Ukrainian National Festival", що є Пятим Українським Націоналістичним Здвигом. Відбудеться він заходами Окружних Управ ОДВУ з Ню Йорку і Ню Джерзі та Стейтової Організації Стейту Ню Джерзі.

Ми певні, що громадянство обидвох стейтів, зокрема довколичне, щиро попре цей Здвиг своєю численною присутністю, тимбільше, що програма є дуже гарна й змістова. Зазначуємо, що Здвиг розпічнеться рано, о годині 10, коли то зачне правитись Архієрейська Служба Божа, яку відслужить при асисті священиків недавно прибувший з рідних земель Преосв. єпископ Іван Бучко, відомий широко зо своєї ревної праці між українським народом і зо свого патріотизму. Далі зазначимо, що підчас Служби Божої співатиме Український Хор ім. М. Лисенка з Джерзі Сити, під управою свого молодого диригента п. Ґели. Пополудні виступить з гарними вільноручними вправами молодь ОДВУ з Ню Йорку, Джерзі Сити і Ню Бронсвик, а українські танцюристи з Елизобет, Н. Дж., віддадуть українські народні танки. Дальшу частину програми виконає Український Хор „Думка" з Ню Йорку, під проводом відомого диригента п. Кириченка. Будуть теж виголошені промови. Англійською мовою говоритиме адв. М. Пізнак з Ню Йорку, а по українськи: ред. Евген Ляхович і пані Марія Клячко, секретарка У.З.Х. Вже з того короткого начерку пізнати, що пороблено всі заходи, щоб Здвиг випав якнайкраще. Буде отже нагода для розваги, а також буде нагода і до забави, на лоні природи, серед своїх приятелів і знакомих.

Г. К-а.

ГУВЕР ГОВОРИТИМЕ ДЛЯ ВИЛКОГО

КОЛЬОРАДО СПРІНҐС. — Герберт Гувер, виголосить дві більші промови в користь Вендела Вилкого, в часі надходячих президентських виборів.

ГОЛОД.

Джан Кюдагі, амбасадор Злучених Держав до Бельгії, передбачує голод у найближчу зиму у Бельгії, коли Америка не стане до помочи. Але Англія не хоче допустити харчів до Бельгії, що є під німецькою окупацією.

МИ І НАШІ ДІТИ

(Це одна з черги статтей, зладжених Ф.Л.І.С., яка обговорює деякі питання, що повстають між родичами та їх дітьми. Коли маєте які завваги чи питання, то звертайтесь (коли можливо, то по англійськи) на таку адресу: F.L.I.S.—Parent, 222 — 4th Ave., New York, N. Y.)

Що наші діти про нас думають?

Нераз можна почути від молоді, особливо від дівчат, що вони або відказуються приводити товаришів чи товаришок до дому своїх родичів, або коли привели, то опісля жалують. Длячого це так водиться. Тому, що їх родичі прибули з іншого краю зо звичаями, котрі можуть дивно виглядати. Щоби сказати гірку правду в очі, то діти стидаються своїх родичів. Можна уявити собі кілька прикладів, котрі це більше вражають. Як це так, щоби найближчі нам по крові, для котрих ми так тяжко працювали, стидались нас! Це приводить до глибокого смутку та гніву. Та проте, не зважаючи на розчарування, таки попробуймо знайти дорогу виходу з такого положення.

Длячого вони стидаються? Наші діти стрічаються з ріжними людьми інших національностей, а також з американцями з діда прадіда. За ними пробують ступати наші діти, бо хто хоче ріжнитись від інших у школі, на роботі чи в іншім місці й бути дивачком в очах окруження? Наші діти бажають бути такими як інші й мати до них доступ. А-ле коли ми у своїм домі критикуємо американські звичаї і боремось за те, щоби наші діти поводились подібно як ми, будучи в їх віці, тоді вони стоять на роздорожу двох світів, а звісно, що Америка має сильний тяг.

Є певні прикмети, привезені нами зо старого краю, якими ми дорожимо і маємо право їх задержати. Мало того, ми повинні, оскільки можливо, звертати на них увагу наших дітей, вказувати їм на їхню вартість, але не силою. Та, хоч це буде дуже тяжко, ми повинні давати дітям цілком вільну руку, щоби вони могли рішатись скільки старих звичаїв приймити за свої і насліддувати їх. Чим менше будемо накидати свої ідеї дітям, тим менше вони будуть проти них виступати і навіть може буде їм стидно того пробувати. Коли поможемо нашим дітям, що ми їх шануємо і годимось з тим, щоби вони самі набували американських звичаїв, тоді вони певно будуть більше шанувати нас і те, що ми обстоюємо. Це буде означати, що ми заводимо у своїй хаті свого роду демократію, котра приносить щастя, де тільки вона існує.

Це мабуть поможе пізнати, що той стид деяких наших дітей не походить виключно з нашої вини. Це є частинний витвір загального положення, в якім неодин може опинитись у новім краю, бо „що край, то інший звичай". Як звичайно, багато родин стрічається з подібними питаннями, але коли розважно думають і поступають, то можуть їх розвязати.

Так, як бажаємо, щоби наші діти розуміли нас і були заінтересовані тим, що ми з собою привезли з краю, того самого вони вимагають від нас, хочби нам про те не згадували. Обі сторони, родичі і діти, повинні взаїмно ділитись чи обмінюватись думками і досвідами для спільних інтересів.

За океаном бачимо Европу розідерту ненавистю і руїнами, що болючо відбівається на будучих поколіннях. Особисто часто ми бажалиб щось ділати в тому напрямку, щоби допомогти жертвам страшної нужди, яка навістила людство цілого світа. Щодо цього можемо робити ось що: Плекати духа приязни і розсудку в наших домах та серед усіх людей без ріжниці раси, походження чи національности, яких тільки стрічаємо. Це той дух, який американський дім може дати світові, що заставить дітей шанувати нас та зробить їх добрими американами.

Загальна Рада — ФЛІС.

ПИТАННЯ, ЯКІ БУДУТЬ СТАВЛЕНІ ПІДЧАС РЕЄСТРАЦІЇ ЧУЖИНЦІВ

Понижче подаємо ті пятнацять питань, на які чужинці мусять відповісти підчас реєстрації, яка пічнеться 27-го серпня 1940 року, як це оголошує Ерл Г. Ґарисон, директор реєстрації чужинців при департаменті справедливости.

Зразкові формулярі, обнимаючі тих пятнацять питань та пояснення про реєстрацію, можна буде дістати на кожній пошті, один чи два тижні перед реєстрацією, що пічнеться дня 27-го серпня. Ці зразкові формулярі ще не урядові, але вони вказують на кі питання кожному чужинцеві прийдеться відповісти коли піде до реєстрації. 2

„Кожний чужинець", каже Е. Г. Ґарисон, „повинен дістати примірник цього зразкового формуляра, в дома простудіювати питання і написати відповіди. Він повинен взяти цей зразковий формуляр, коли вдасться на пошту, щоби зареєструватись. Це прискорить та улекшить саму реєстрацію. Маючи готові питання, він скорше зможе подати вимагані інформації поштовому урядникові, заприсягнути або ствердити правдивість даних і дати відтиск пальців".

„Найбільшу увагу треба звертати на те, щоби всі відповіди на питання були правдиві. Коли не маєте вимаганих інформацій, то віднесіться до кревних, приятелів, громадської установи або іншого достовірного джерела, котре може вам допомогти, або загляньте до тих записків і паперів, які ви могли десь заховати. Закон про реєстрацію чужинців приписує строгі кари для тих чужинців, котрі свідомо подадуть при реєстрації фальшиві інформації. Такий чужинець може бути караний грівною в сумі $1,000, вязницею на шість місяців, або обидвома карами. Дальше так покараного чужинця будуть депортувати, коли не мешкає у Злучених Державах повних пять років".

„Не-громадяни не повинні боятись реєстрації", каже Е. Г. Ґарисон. „Вони повинні розуміти, що ціль реєстрації є хоронити край, котрий дав многим захист перед утисками; край, котрий дав їм фізичне забезпечення і можливість праці. Надіюсь теж, що вони матимуть причину оцінити ріжницю між змислом і способом реєстрації тут і деінде в іншій державі. В деяких краях, чужинці мають приказ реєструватись на поліції, однак у Злучених Державах так не водиться. Тут маєте реєструватись на своїй пошті. Уряд, через свої поштові бюра, буде вам помагати оскільки можливо. Ніхто інший, — за вимком дітей до 14 року життя, — кромі вас самих, не може вас зареєструвати і дати відтиск пальців за вас. Так само не треба платити жадній особі чи особам за поміч при реєстрації, бо це є зовсім безплатне для кожного".

„Очевидно, що деякі чужинці побоюються, що подані ними інформації при реєстрації можуть бути вжиті проти них з економічного боку. З того приводу даю не-громадянам повне запевнення. Закон приписує, що записки реєстрації чужинців будуть переховувані в тайні і довірочно. Ці приписи мають силу від хвилі подання інформації при реєстрації на пошті. Ніхто не може переглядати ці рекорди без виразного дозволу головного прокуратора Злучених Держав. Де тільки буде можливо, реєстрації будуть переводити в окремих кімнатах пошти, замісць в місцях доступних для публики. Поштові урядники будуть приймати інформації при реєстрації цілком довірочно, як приписує право, та не будуть допитувати чи досліджувати реєструючих осіб".

Пятнацять питань, які будуть ставити, є такі:

1. (а) Моє імя і назвище ______________________
(Перше імя) (Друге) (Назвище)
(б) Я прибув до Злучених Держав на імя і назвище ______________
(ц) Мене знають теж під такими іменами і назвищами (Подати дівоче назвище замужної жінки, професійні назвища, вуличні, або прибрані): ______________
2. (а) Я мешкаю ______________________
(Число дому, вулиця) (Місто) (Повіт) (Стейт)
(б) Мій поштовий адрес: ______________________
(Пошта) (Стейт)
3. (а) Я роджений: ______________________
(Місяця) (Дня) (Року)
(б) Я родився в (або близько) ______________________
(Місто) (Провінція) (Край)
4. Я громадянин або підданий: ______________________
(Край)
5. (а) Я є (зазначіть одно) (б) Мій стан (зазначіть одно)
Мужчина____ Женщина Самітний___ Жонатий___ Вдовець___ Розведений ___
(ц) Моя раса (зазначіть одно): Біла____ Чорна____ Японська____ Китайська____ або Інша ______________.
6. Мені ___ стіп і____ цалів висоти, важу_____ фунтів, волос ________ очі ________
(К р а с к а)
7. (а) Я прибув в останнє до Злучених Держав: ______________________
(Порт або місце приїзду)
____
(Місяць, день і рік)
(б) Я прибув ______________________
(Назва корабля, компанії, або інший спосіб приїзду)
(ц) Я прибув як (зазначіть одно) пасажир____ член залоги____ зайцем ____________ Інакше ______________
(д) Я прибув до Злучених Держав (зазначіть одно) На сталий побут____ Візитор____ Студент_____ Договірний купець _____ Моряк_____ Урядник заграничного уряду____ Робітник урядника заграничного уряду____ Інакше ______________
(е) Перший раз я прибув до Злучених Держав ______________________
(Місяць, день і рік)
8) (а) Перебуваю у Злучених Державах разом _______ років.
(б) Думаю оставати в Злучених Державах______________________
(Стало або певний протяг часу)
9. (а) Моє звичайне заняття такі ______________________
(б) Займаюсь тепер такою працею: ______________________
(ц) Мій теперішній підприємець є ______________________
котрого адрес такий ______________________
(Число дому, вулиця) (Місто) (Стейт)
а підприємство такого рода: ______________________
10. Я займаюсь, або займавсь за останні пять років, або думаю займатись такою діяльністю (в додатку до інших інформацій подайте членство чи діяльність в клюбах, організаціях або товариствах): ______________________
____
11. Моя мілітарна або фльотна служба була: ______________________
(Край)
12. Я____________ подавсь на перші громадянські папери Злучених Держав.
(Вже, ще не)
Перші громадянські папери я одержав:______________________
(Дата, число, місто, стейт)
Я вніс петицію на другі папери: ______________________
(Дата) (Місто) Стейт)
13. Маю таких кревних у Злучених Державах:
Родичів____________ Мужа або жінку ______________ Дітей ______________
(Жадне, одно, обоє) (Так чи ні) (Кількo)
14. Я____________ арештований або обвинувачений, або караний за будьяку провину,
(Був, не був)
чи провини. Ті провини такі:
Рід провини Дата арешту Місце арешту Рішення справи
15. За останні пять літ я____________ звязаний або активний (як член, урядник або робітник) в організації вповні або вчасти впливаючої або поширюючої політичну діяльність, громадські відносини, або державні політичні справи заграничного уряду: ______________
(Був не був)

ЗИСКИ СІЕНАРУ ПОДВОЇЛИСЬ

Залічнича компанія Сіенар мала в календарнім році 1939 — $203,820,186 загального доходу. Розходи її на ведення підприємства виносили $182,965,768, тобто, що на сплати довгів і процентів для вірителів полишилося для Сіенару в минулім році $20,854,418. Загальний дохід на цей рік обчисляється на $250,000,000, а чистий зиск Сіенару, як сподіються, буде виносити $43,000,000. Сіенар, як звісно, це скорочення назви канадійського залізничого підприємства Кенедіен Нортерн Рейлвей.

ЗНОВУ ПОВІНЬ ФАЛЬШИВИХ ДЕСЯТОК

Федеральний Резервовий Банк у Ню Йорку видав остогу перед новою повінню фальшивих десять долярових банкнотів. Їх приловлено вже цілу сотку. Вони знаменито підроблені й тому не легко їх пізнати. Але перед двома роками випущено вже такусаму підрібку і з тими самими нумерами в серіях.

ТАТКО ЦЬОГО НЕ ЛЮБЛЯТЬ...

Ілейн Сомерс, колишня 20-літня красуня з Висканзин, переодягнена за „Павлину Рівір". Вона обіздить ріжні міста й веде пропаґанду проти примусової військової служби. Її батько, адвокат у Сієтл, противний такій агітації. Він вітверто каже: „Вона добра ставлениця комуністичних симпатиків".

ЖИВЕМО СІЛЛЮ

Сіль це субстанція, якої є подостатком на світі. На протязі цілої історії людства аж до теперішнього часу сіль була й полишається високо оподаткована. Вона є так високо оподаткована, що стається люксусом для двох третіх населення світу.

Сіль є оподаткована в Греції, Японії, Еспанії, Франції, Італії, Бразилії, Індії і Голяндії. У китаю уряд тягне найбільший свій дохід з податку, наложеного на сіль.

Вироблювання соли заведено насамперед у Злучених Державах у Джеймставн, Вирджінії, в 1620 р. Сіль випродуковувано з морської води, при помочі варення і природнього випаровування. Багато соли і в нинішніх часах одержується в той самий спосіб.

Сіль має велику вартість як штучний погній й її часто вживається до знищення трави на тенісових площах і парках, де грається в мяч.

Обчислено, що в окрузі Потер, у Пенсильвенії є досить укритої в землі соли, щоби заосмотрити нею цілі Злучені Держави і Канаду на протязі 27,000 літ. У стейті Пенсильвенія є подостатком соли, щоб заосмотрити нею цілий континент Північної Америки на слідуючих 125,000 літ.

Сіль, що видається незвичайно дивно, є одиноким кормовим продуктом, якого не продукує Мадярщина.

Одним з дуже улюблених способів, яким послугуються китайці при поповнюванню самогубства є зажити соли у великій скількости.

Учені обчислили, що 400,000,000 тон соли лежить на дні озера Солт у стейті Юта.

Обчисляють, що вся сіль, яка міститься в світових океанах, покрила би цілі Злучені Держави верствою одну милю і пів глибокою.

В Індіях знаходяться копальні соли, які є в ужитті від часів Олександра Великого.

Від часів Марка Поля аж до теперішнього часу ріжні народи в Азії і Африці вживали соли в формі таблеток як здавкової монети. Столова сіль, що є досить дивне, становить лиш незвичайно малу часть з цілої кількости вживаної соли. Соли вживається на широку скалю при методах охолоджування (рефріґераторах) при презервуванню шкури і риби, при виробі горшків, при металюрґічних процесах, і при виробі молочарських промислів, тощо.

СПОСІБ ЗАСТУПЛЕННЯ БЛЯШАНИХ КОРОБОК

Оскар Е. Бах з Ню Йорку винайшов коробки („кени") для консервування харчів з матеріялу, що не має бляхи, але способом який вживається до утривалення бляшаних коробок. Великі харчові підприємства, що мають тисячі крамниць з харчовими припасами („ґросеріс") вже роблять експерименти з коробками. Нові коробки будуть далеко дешевші, але важніше те, що непотрібно буде вживати до їх виробу бляхи, котра дуже потрібна до виробу воєнних матеріялів. Бах повідомив про свій винахід Секретаріят Війни і обіцяв свою поміч при виробі коробок для американської армії.

Крім цього Бах винайшов спосіб робити трівкою дешеву сталь для будівельних цілей. Цей процес вже тепер называють „бакайтізуванням", тобто від імені Бах, що вимовляється по анґлійськи „бак". Бакайтізоване залізо далеко дешевше й може викликати дешевий процес будови сталевих домів.

Спочатку сміявся.

Петро завішує на стіні новий образ. Помагав йому синок Микола. По хвилині вибігає з хати плачучи.

— Чому плачеш, Миколо? — питає мама.

— Тато вдарилися молотком у палець.

— То ще не причина, щоб ти плакав.

— Та я спочатку сміявся, але тато мене збили...

ВИЛІЗ ПЕС НА ДЕРЕВО.

Оцього пса тримає Аран Сак з Ловел, Вис. Він вміє вилізти на дерево. Сак каже, що пес вилізе до висоти 16 стіп, щоб здіймити якийнебудь предмет, і не впаде.

НА НАРОДНІ ПОТРЕБИ

ЙОНҐСТАВН, О.
Збірка на родиннім пікніку.

З нагоди хрещення своїх двох дочок, громадяни Мушинські влаштували 21 липня ц. р. пікнік, получений з гостиною, в ліску на фармі п. Валків. Гості бавились весело і примірно. На тій гостині був також місцевий парох о. Забава. Громадяни Мушинські і їх доньки є членами У. Н. Союзу.

Серед веселої і привітної забави гості не забули і про наших братів, що через війну скитаються по чужих краях. Присутні зложили на ту ціль $8.25, які вислано через У.З.Х. до Обєднання. Зложили: гром. Сетник $2; по $1: Т. Періг, о. Забава, І. Павловський, І. Дубас; по 50 ц.: А. Когут, Марія Кекеш, М. Тушинський, Й. Венґжен; по 25 ц.: С. Мош. Разом $8.25. Збіркою занялись М. Періг і В. Дубас.

М. Періг.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ШИКАҐО, ІЛЛ. Місячні збори Сестрицтва Благовіщення, від. 125., відбудуться в неділю, 18. серпня, в год. 12:30 сполудня, в парохіяльній гали при Оклей і Райс ул. — Ольга Оленець, предс.; Р. Сидорчик, кас.; Іванка Подола, секр.

ШИКАҐО, ІЛЛ. Місячні збори Бр. св. Юрія, від. 379., відбудуться в вівторок, 20. серпня, в годині 7:30 вечором, у церковній галі св. О. Николая при Оклей і Райс ул. Проситься членів прийти на ці збори, бо є важні справи до полагодження. Також проситься довгуючих членів прийти та вирівняти свої залеглости, бо в противнім разі можуть бути суспендовані. — В. Пилипів, предс.; М. Фединський, кас.; А. Боднарчук, секр.

ВІЛКС-БЕРРІ, ПА. Місячні збори Бр. св. О. Николая, від. 99., відбудуться в неділю, 18. серпня, зараз по Сл. Божій, в гали церковній. Проситься довгуючих членів, щоби заплатили свою місячну вкладку, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Уряд.

АЛЕНТАВН, ПА. Місячні збори Бр. св. Арх. Михаїла, від. 147., відбудуться в неділю, 18. серпня, в 2. годині пополудні. Проситься членів прийти на означений час. Довгуючі члени без ріжниці чи старший довг чи теперішній, коли не заплатять своїх вкладок найльше до 25-го, будуть суспендовані, як старші так і діти. Тож проситься, щоби не було потім нарікання. — Й. Матковський, предс.; І. Рудакевич, кас.; І. Федорак, секр.

ВУНСОКЕТ, Р. АЙ. Місячні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 241., відбудуться в суботу, 17. серпня, в 7. годині ввечір, у церковній гали, Герис Ев. Проситься членів прийти на час, бо будуть рішатися важні справи. — Й. Ґалонишка, секр.

МІЛВІЛ, Н. ДЖ. Місячні збори Тов. Запорозька Січ, від. 347., відбудуться в неділю, 18. серпня, в годині 2. пополудні, в гали де звичайно. Проситься всіх членів прийти на ті збори. Довгуючі члени мають прийти і вирівняти свої залеглости. — М. Романюк, предс.; К. Ґлосніцька, кас.; Г. Тимчій, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Місячні звичайні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 83., відбудуться в суботу, 17. серпня, в 7. годині вечором, під ч. 847 Норт Френклин ул. Проситься членів прибути на ці збори, бо є важні справи до полагодження, а рівнож справа померлого члена Івана Федюка та інші справи, які на цих зборах мається вирішити. Довгуючих членів проситься вирівняти свої вкладки. — С. Чорномаз, секр.

ПАСЕЙК. Н. ДЖ. Місячні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 97., відбудуться 18. серпня, в галі церковній, 47 Ґовп Еве. Усі члени мають обовязково явитись на збори, бо треба буде вибрати робітників на товариський баль. Іще раз упоминається вас двох довгуючих членів прийти і заплатити свій довг, бо інакше будете сего місяця суспендовані і більше не будеться вас напоминати. — В. Бродський, предс.; М. Табачук, секр.

ЙОНКЕРС, Н. Й. Надзвичайний мітинґ Тов. Подільська Січ, від. 8., відбудеться в пятницю, 16. серпня, в годині 7. ввечір, в гали Укр. Гор. Клюбу, 13 Вашинґтон ул. Довгуючі члени, коли не являться і не вирівняють своїх належитостей, будуть суспендовані. — Н. Чолій, предс.; В. Мандзій, секр.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН. Збори Тов. Любов, від. 370., відбудуться в суботу, 17. серпня, в церковній гали, 127 Парк ул. Початок зборів точно в годині 7. вечором. — Воляник, пр.; Гіна, кас.; М. Сампара, секр.

ЛОРЕЙН, О. Місячні збори Тов. У. Н. Союзу, від. 50., відбудуться в неділю, 18. серпня, в годині 1. пополудні, в гали ч. 2545 Іст 33. Стр. Проситься членів прийти на збори. — М. Шемчичк, секр.

МІЛВОКІ, ВІС., Місячні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 103., відбудуться в суботу, 17. серпня, в церковній салі, 1231 Скат ул. Початок зборів точно в 4. годині пополудні. Обовязком кожного члена прибути на означену годину до полагодження й ухвалення товариських справ. Проситься всіх членів не відтягатися до пізна, бо потім буде саля занята. — Т. Танін, предс.; М. Адамчук, кас.; Т. Барсук, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Місячні збори Сестр. Н. З. П. Д. Марії, від. 112., відбудуться в неділю, 18. серпня, в гали церковній. Збори зачнуться зараз по Сл. Божій, як кожного місяця. Просимо всіх членів зійтися на збори, бо маємо дуже важні справи до полагодження, а це справа 30-літнього ювилею. Ця справа повинна інтересувати кожну членицю. Також пригадуємо довгуючим вирівняти свої вкладки. — Марія Ліска, предс.; Катерина Ґабрівська, фін. секр.; Софія Лазука, кас.; Домінійка Романович, рек. секр.

АСТОРІЯ, Л. АЙ. Наступні збори Бр. св. О. Николая, від. 5., відбудуться в домівці У. Д. Клюбу, 31-14 Ґренд Еве., Асторія, в суботу, 17. серпня. Початок зборів в годині 7:30 вечором. Ще раз взивається довгуючих членів, щоби по змозі вирівнювали начас свої приналежности, та щоб учащали на збори відділу, до мітинґової галі, а не щоб упоминати їх по сотний раз особисто чи листовно, що розвій та успіх в кожному нашому товаристві від свідомости та карности самих членів даного товариства залежить. — І. Сидор, предс.; А. Климишин, скарб.; М. Беля, секр.

ПАСЕЙК. Н. ДЖ. Місячні збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 42., відбудеться в неділю, 18. серпня, в 2. год. попол, в льокали У. Н. Дому, 237 Ґовп Еве. Всіх членів проситься зійтись на вище означений час, бо маємо багато справ до полагодження. Члени, котрі ще не звернули тікетів з минулого пікніку, проситься звернути на цих зборах тікети або за них гроші. — П. Головачук, фін. секр.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

✝

Дня 10. серпня 1940 помер в Амстердам, Н. Й., член Тов. ім. Івана Франка, від. 266. У. Н. Союзу,

ГРИГОРІЙ ФЕРЕНЦ.

Вступив до У. Н. Союзу 17. травня 1923 р.

Похорон відбувся 13. серпня 1940 р., з укр. гре-катол. церкви св. Николая на український цвинтар.

Покійний родився 15. квітня 1900 року в селі Островець, пов. Золочів, Зах. Україна. Оставив жену Катерину, два сини і одну доньку.

Нехай земля Вашинґтона буде Йому пером!

Вічна Йому память!

В. Труфин, секр.

✝

По короткій недузі померла члениця Бр. св. О. Николая, від. 276. У. Н. Союзу, в Амбрідж, Па.,

ОЛЕНА МАТІЯШ.

Прожила 42 літ. Оставила мужа Йосифа і 6 дочок (4 вже замужні). Вступила до У. Н. Союзу 11. січня 1934 р. Походила зо села Мілова, повіт Добромиль, Галичина.

Похорон відбудеться 14. серпня, в 10. годині зраня, з української православної церкви.

Всі члени, котрі працюють на ніч, мають прийти і взяти участь в похороні.

Спи, дорога Сестро, хай прибрана земля Вашинґтона буде Тобі пером! Вічна Її память!

Мих. Фук, секр.-кас.

ТАРЗАН, ч. 78. Таємна стріла.

У воді Тарзан скинув зо себе своїх ворогів та приплив до недалекого берега.

За ним причалила лодка, а моряки вискочили на беріг у поспішній погоні.

Тарзан утік в ліс, але саме тоді, як він щез з очей своїх гонителів...

таємна стріла прошибла дике місце, направлена просто в його серце.